

PRO NAŠÍ MLÁDEŽ.

Vlastenecká pouť.

Vzpomínky na českou jubilejní výstavu a na matičku Prahu.

Uzávěrka čtení amerického učitele L. Hejtmánka.

(Převzato z časopisu.)

"Podíváte se na náhky plodin se statků pana místopředsedy, vyhládal pan Morávek. "Jsou to po nejvíce vystaveny hospodářské vě- z velikostatku dědičského, z nichž mnohé byly již významnější na výstavě hospodářské v Praze, a na výstavě v Paříži a v Londýně."

"Předejít", pokračoval, když to budovy vkročil, "prohlédněte si krásné luštěniny, řepku, i bohaté rní všech druhů; dále vzácná rouna z ovej na hraběcích velikostat- ňech pěstovaných, a nástroje, jakož náčin, kterých se při mlákaření na těchhle panstvích užívá."

"Ale děti záhy z oddělení plodinového přeskočily k oddělení ry- bářskému. Láskaly je tam ryby, které se jen hemžily ve skleně- ných, z pola vodou naplněných nádobách."

Byli to pstruzi. Prohlédli se v nádobách bytše a žile. Děti vi- děly pstruha jedno, dvojn i třítleté. Zovšimili si také, že se pstruhům stále voda obnovovala. K otázce proč se tak děje doslechli, že pstruh jsa choulolistivý, snadno ve vodě dosti málo znečištěné leká; proto přivádí se sem stále proud čerstvé vody."

V oddělení věnovaném průmyslu krovárnickému a pivovárnickému bylo hojně krásného sladu, ječme- ne, sladového květu, sušeného mláta i chmele; a za těmi pyšnilo se granátovou a topasovou barvou štečně vlně žerosecké z vlastních hraběcích vinic. Úplná sbírka ne- rostů, které se na panstvích Thunov- ských nalézají, výstavu úplně do- plňovala."

Na stěnách pavillonu pana mí- stopředsedy visely staré obrazy představující starodávné hony a štvance; také zbraně, jeleních paro- hů a parůžků byla všude velká hoj- nost."

Veliký srnec s ohromnými pa- rohy, zadřile vypaný, poutal ná- věstěvníky dlouho."

Páni učitelé pak bedlivě prohlí- želi si zatím fotografie a názvy z dědičského zámku a panství."

Z pavillonu hr. Thuna obrátil se Pšavod k výstavě hr. Černína."

Také zde spatřily děti plodiny všeho druhu, ale nejvíce je tu zají- maly starodávné účetní knihy. Jak krásný v rich byl rukopis, s jakou péčí byly sestaveny. Asi dávno již práchniví ruce, které je psaly."

U pěkného vyobrazení Jindři- ova Hradece a podobizny slavné- ho Rožmberka a pověstné Perchy Rožmberka, "bílé paní" všichni odleli. Znali pověsti o dobro- nové paní."

"Zde také," pravil pan Morávek, "pamatný límeček pana Viléma, který měl na sobě, když v osudný den s oken hradeckých vstoupil. "Jest posud krví potřísa- ný."

Vida, vida, divil se pan učitel, když viděl, že se na něm od- ka, a když se mu zřejmě podřívání nasky- tlo, že se do nich ryby jako do pasti. Ve- dle vrší jsou koše z motouzků, nazvané "měch"; těch sváže se ně- kolik dohromady a v jedné řadě ponoří se do vody. Jinak loví se ryby také zatažením řeky sítí, kterouž táhne ke dnu třež olověné kuličky. — Lov ryb dnes jest velmi zdokonalen, a kdo by se tomuto za- městnání chtěl oddati, musí by se velmi mnohým věcem učiti. O tom nejlepší vydávají svědectví kni- hy a spisy onde vyložené."

Z pavillonu rybařského se prů- vod s těží vytačil. Na můstku před jeho vchodem nakupilo se množství lidu, kteří pohlíželi na veselý rej v rybněce a kdokoli chtěl z pavillonu odejít, musil si cestu klestiti hustými řa- dami."

Když se Stránovští octli na vol- né prostře oddychli si a rádi se po vlhkém ovzduší v rybařství pa- nujícím osvěžili v útulném, lesem

mnoho ryb, některé byly velké. Lidé stojící na můstku nad rybní- kem při vchodu do rybařské výsta- vy, pozorovali veselý rybní rej."

Pavillon rybařský byl vyzdoben skleněnými nádržkami, plnými roz- ličných druhů ryb."

"V jedné nádobě jsou hadi," šep- tál Paleta sousedovi."

Ale Zbořil děti poučil, že není tu vůbec žádné hady; ryby, které vidí, jsou piskoři, malé rybky, vy- dávající občas zvuk, podobný ala- boučkému pískání."

Vzdle piskoři chazy dovádějí malí kapříci a za nimi karáskové."

"Zde vidíte ryby z českých řek a potoků všech odrůd", řekl pan Morávek. "Jsou buď živé ve vo- dě, aneb mrtvé uloženy v lhu. Kde jsou ryby živé, tam vande proudí čerstvá voda. Chov úhořů a lososů znázorňují nad živými rybkami obrazy."

Za českými rybami spozorovaly děti vypanou velikou rybu. Do- mntvaly se, že je to žralok."

Pan Hlávka je vyvedl z bludu: "Je to jeseter," pravil, "byl obyve- n u Roudnice. Jeseter jest sice ryba mořská, ale v jisté době stěhuje se ráč do řek a to bývá polopen. Do- sahne často značné velikosti a živ se hmyzem i malými rybami. Jeho maso jest velmi chutné a jeseteř jiskry zvláštním způsobem nalože- né přicházejí do obchodu jako la- hůdka, známá pode jménem: "ka- viár."

"Tu je sít", divily se děti, shléd- nuvše sbírku rybařského náčiní."

"A zde je past na myši!"

"Nikoli na myši, ale na raky," opravoval pan Hlávka učitel dětský rozum. Však zanechte náčiní," dodal, "a pohleďte tuto na sumce, statnou tu rybu, jakých hned tak nevidíte. Jestir sumec často i 2 m. dlouhý a váží až 1—1½ metr. centů. Zdržuje se ve sladkých vo- dách, v řekách pod jezy a pode mlýny. Lapá malé ryby a žere také žáby, myši i vodní ptáky."

O několik kroků dále naplnil poutníky podivením předpovědný ná- pis. Byl sestaven z malých lebek a četl se: "Smrt vydrám!"

Z rozpaků nad nápisem vysvobo- dil družinu blízko stojící pán."

"Vydra je výtečný plavec a vý- tečný rybař. Ale má tu necnost, že ráda loví v cizích vodách. Proto ji nemají rybaři rádi, a pronásledu- jí ji urputně. Vydali proto heslo: "Smrt vydrám", jež tu vidíte a po- kládají si za zásluhu, hodně-li vy- der pohubi. Nápis nás o zásluze takové počtem vydrých lebek pře- svědčuje."

Na stěně rozvěšeným mapám, na nichž dle barev bylo znázorněno, kde se znamenití druhové ryb zdr- žují, děti dlouhou pozornost nevě- novaly; spíše je pobavil pohled na výjev z lovu ryb v Rožmberském rybněce; četly o něm již dříve v čtance."

"Prosim pane učiteli," tázal se Koděra, "k čemu jsou tu rozvěšené koše?"

"Těm se říká vrše," dostalo se tázajícímu v odpověď. "Chytají se do nich ryby jako do pasti. Ve- dle vrší jsou koše z motouzků, nazvané "měch"; těch sváže se ně- kolik dohromady a v jedné řadě ponoří se do vody. Jinak loví se ryby také zatažením řeky sítí, kterouž táhne ke dnu třež olověné kuličky. — Lov ryb dnes jest velmi zdokonalen, a kdo by se tomuto za- městnání chtěl oddati, musí by se velmi mnohým věcem učiti. O tom nejlepší vydávají svědectví kni- hy a spisy onde vyložené."

Z pavillonu rybařského se prů- vod s těží vytačil. Na můstku před jeho vchodem nakupilo se množství lidu, kteří pohlíželi na veselý rej v rybněce a kdokoli chtěl z pavillonu odejít, musil si cestu klestiti hustými řa- dami."

Když se Stránovští octli na vol- né prostře oddychli si a rádi se po vlhkém ovzduší v rybařství pa- nujícím osvěžili v útulném, lesem

jen jen dýchajícím pavillonu lesní- ckém."

Tato úhledná budova vyhlížela z vaně jako myslivna. Před ní roz- kládala se lesní školka, znázorňu- jící pěstování lesních stromů. Ve- dle školky byly nakupeny obrovské kmeny s parních pil hraběte Thuna a kněžky Švarcenberka."

V pavillonu bylo množství vy- epaných zvířat jako jeleni, srnci, daňci, divoké kočky, medvědi i vici; lesnická škola v Bílé vystavi- la tu veliké množství vyepaných zvířat i ptáky a skvočné sbírky hmyzu, sušených květin a všech druhů dřev."

Hoši se sbírkám velice divili. Co tu bylo všec, o kterých neměli potuchy a přes poházelí téměř z lína nejstarších českých lesů!

"Milé děti," vypořídali se pan Hlávka, "lesník musí býti muž vzdělaný a zkušený. Pro jeho po- volání nedostačí aby uměl střílet. Řádný myslivec musí výborně počítati, kresliti a měřiti; musí býti zručný v předpovědi ve fysice, v zahrádnictví i v polním hospodář- ství a mimo to musí se vyznati především v hospodářství lesním. Musí věděti jak lesy ošetřovati a omlazovati, jak stromy vysazovati neb mýtiti, a jak dřívím hospoda- řiti; nesmí býti na rozpachech v o- tázkách cest pasekou a kterak les proti ohni, větru, mrazu, povodni neb suchu ochrániti; musí znati škodlivá zvířata čtyřnohá i hmyzy, jakož i prostředky k jejich vyhubení; však také jest mu býti nad zvířet lesní a v čas hladu ji potravu opa- třiti."

NEBRASKA.

— Ve Windsor, v okresu Wayne, byla zorganizována nová banka pod jménem Wayne County Bank."

— Při listopadové volbě byli zvoleni v okresu Saline následující čestní assessori: Ve Wilber, P. S. Šafa- řik; v Big Blue, J. Kupka; v Brush Creek, John Cháb."

— Z hlavního stanu farmerské aliance bylo vydáno tento týden provolání, jímž se svolávají všechny skupiny této organizace k sjezdu, jenž se má odbývat dne 20. prosince t. r. v městě Grand Island."

— Frank Harrington, syn jedno- ho vynikajícího obchodníka v Kear- ney, zastřelil se minulý úterý ráno. Frank byl po několik týdnů již za- smušilým a má se za to, že ho k zoufalému činu dohnala nešťastná láska."

— V soudu okresu proti Boydovi, bývalému okresnímu písaři v Ains- worth který byl žalován na přeby- tek poplatků, jež obdržel v obnosu \$3,200, byl vynesen rozsudek ve prospěch žalovaného, který prý byl oprávněn ku všem poplatkům."

— Dne 2. ledna dávati se bude ve Schuyler rozmarná veselohra "Mistr Bedrnk a jeho chasa", fraška ve třech jednáních, od J. Vilhema. Režii povede pan B. Ninger a fide- letem jest pan V. Sudík, osvědčené to sily, obsazení všech úloh jest též dobré, tak že dobrý úspěch jest za- bezpečen."

— Státní sčítač vlnýbor v Lincoln dokončil svou práci a přehližením volebních zpráv z rozličných okresů stran presidentských volitelů. Ze zpráv jejich vysvitá, že pan Čeněk Duras, který se nalézal na rep. listku volitelském dostal třetí nejvyšší po- čet hlasů a sice 87,023, což svědčí značně o jeho oblíbenosti."

— Neodvislí kandidáti v Kearney, kteří chtěli kontestovati volbu repu- blikána Wilsona, vzali své žaloby zpět, následkem odplaty se strany republikánů, kteří opět hrozili kontestováním volby neodvislých če- kanců, což tito neočekávali a mř mezi rozvaděnými politikáři opět sjednali."

— Seržant Kinney od lineolské policie po zoufalém zápase zatkl mi- nulé pondělí v jedné restauraci dáv- no hledaného zločince Carrola, kte- řý jest policii stíhán pro rozličné zločiny. Carroll byl ve společnosti jiného zločyna jménem Wirick, ten- to ale při zápase Carrola s Kinney- em použil příležitosti a uprchl."

— Z Columbus se oznamuje, že onen čtvrtý z indiánských oblapců, kteří přešli ze školy v tomto městě- ku před několika týdny a o němž se mělo za to, že byl zastřelen Nick Heferem, jest na živu a nalézal se před nezávěm v Sloan, Ia., odkudž zase odešel a má se za to, že jest již v rezervaci u svých rodičů."

— V Lincoln se odbývá tento tý- den sjezd okresních soudců, za úče- lem porady o záležitostech jich úřa- dů a vypracování rozličných návrhů zákonů v obory jejich zaskuhovních, jež hodlají v příštím zasedání legi- slatury předložiti. Zastoupeno bylo 26 okresů a soudeové založili stálý spolek z zvolili úřadnictvo."

— V David City se odbývá právě soud s paní Robertsovou, která jest obviněna, že svého muže minulé léto otrávila dávai mu v záchvatu nemo- ci jedu na místo léku. Případ ten- to vzbuzuje po celém okolí velkou senzací, an jest to jedno z největších soudních líčení kdy zde odbývaných. Velké množství svědků bylo před- voláno."

— Při příštím zasedání zákono- dářstva tohoto státu, bude ze všech zpráv, jež budou předloženy, nejza- jímavější ona z odboru hospodářské a průmyslové statistiky, stran pře- bytku plodin v Nebrascce. Dávno se vědělo, že větš čil plodin rolni- ckých zůstane v okresu, v němž byly vypěstovány a pouze asi pětina dle nejnovějšího odhadu jest vyveze- na. Ve zprávě této, která byla s velkým nákladem a plíž za pomoci všech ze- lezničích společností sestavena, se udává vzdor tomu souhrnná cena všech vyvezených plodin a rolni- ckých výrobků na \$60,000,000. Zprá- va jest velmi podrobně zpracovaná a vyjímáme z ní následující: 80 okre- sů vyvezlo 380,100 kusů hovězího dobytka; 75 okresů vyvezlo 1,430,540 kusů vepřového dobytka; 69 okresů vyvezlo 18,940 kusů koní a mezků; 53 okresů vyvezlo 195,680 kusů ovcí; 80 okresů vyvezlo 9,821,000 bušlů pšenice; 72 okresů vyvezlo 25,295- 500 bušlů kukuřice; 67 okresů vy- vezlo 11,928,000 bušlů ovsu; 45 okre- sů vyvezlo 438,000 bušlů ječmene; 65 okresů vyvezlo 803,500 buš. žita; 65 ok. vyvezlo 1,354,000 buš. lněného semene atd. Ve zprávě této nejsou zahrnuty ještě okresy Douglas a Lancaster, z nichž nebyly zprávy dosud hotové."

— Komisař veřejných pozemků Billings Humphrey v Lincoln obdr- žel zprávu, že byly při min. prodeji školních poz. v ok. Perkins páhány velké podvodny. Zákon ustanovuje, že kde není pozemkové úřadu, má okresní pokladník říditi prodej a komisař Humphrey ve svém nařze- ní k okresním pokladníkům pravil, že kde je více nabídek než jedna, má se podobný pozemek prodat dražbou a připadnout tomu, jenž podá největší premii nad zákonem předepsaných 6 proc. Když by nej- vyšší nabídku podával osoba v čas peníze nesožila, má pozemek při- padnouti následujícímu nejvyššímu kupci. Při prodeji v zmíněném okresu ale většina okresních úřední- ků a jiných lidí podala vysoké ná- bídky, ale zase je vzala zpět po pro- deji a každý z nich zároveň poslal nabídku některého přítele, který prý pronajme pozemky za šest zákonem předepsaných procent. Tak se také stalo a stát přišel o mnoho peněz. Komisař Humphrey bude případ tento vyšetřovati."

ny uhasil, shofely na ní šaty úplně. Celé tělo bylo hrozně popáleno. Paní byla sama doma a jelikož do- mek její jest dále od ostatních, nikdo jí nepřišel na pomoc. Do večera zemřela."

— Strážka vlaků udála se minulou středu večer na dráze B. & M. v Ashland mezi vlakem č. 8 z Lin- coln a poštovním rychlíkem do Chi- coga jedoucím. Strojvedla vlaku č. 8 myslel, že se ještě dostane přes vyběhku než rychlík přijede, však než mohl tak učiniti, přihnál se vlak a nastala srážka. Oba pa- stroje byly značně poškozeny, však mimo hrozného leknutí se nikomu nic nestalo."

— Ve 3 hodiny minulé úterý ráno vypukl ve Verdigre zhubený požár, který zničil velký krám pp. Pavlíka a Berana, železářský krám J. K. Schmidta, budova Vác Jedličky, a krámem a Central Hotel. Škoda způsobená byla následující: Pavlík & Beran, \$6,000, pojištění \$3,000; Schmidt, \$2,000, pojištění \$1,000; Jedlička \$700, pojištění \$500; Central hotel, \$2,500, pojištění \$1,500. Lupiči roztrhli pokladnu v obchodu Pavlíka a Berana, ukradli \$75 a za- pálili dům, aby zakryli stopy zloči- nu. Oheň se pak rozšířil na soused- ní budovy. Všecky budovy byly pojištěny u společnosti Home Fire of Omaha."

— Komisař státního odboru práce vydal seznam morgičů, jež byly za měsíce říjen vtaženy do knih rozličných okresů, jakož i vyplace- ných a vymazaných, z něhož vyjímáme okresy Čechy obydlené:

Table with 3 columns: ORISKY, Vtaženo, Vymazáno. Rows include Box Butte, Buffalo, Butler, Colfax, Cuming, Holt, Knox, Platte, Saline, Saunders.

Čestí voliči v Butler Co. jsou dost dobří pro vytahování kaštanů z ohně pp. demokratům. Když ale některý Čech se o něco uchází, nechť jest jakkolivě schopný, nemůže obdr- žet ničeho. To seznal v minulé volbě náš krajan pan Mašek. Kra- jané, znajíce jeho schopnosti, stáli při něm jak skála, ale v precinktách kde měli demokraté nejvíce hlasů, zůstával pozadu. Tak ku příkladu měl hlasů v "českých" precinktách:

Table with 4 columns: Precinct, Horn-berger, Casper, Mašek. Rows include Platte, Linwood, Skull Creek.

V českých precintech dostával p. Mašek více hlasů, než jeho sounav- řence Casper a než navrženec pro- úřad školdozorce Hornberger, které- ho neměl nikdo přičinu škrtati a kterýž obdržel průměrný demokra- tický hlas. Však v precintách amerických bez výimky zůstával Mašek za jinými. Tu dáno hlasů jak následuje:

Table with 4 columns: Precinct, Horn-berger, Casper, Mašek. Rows include Savannah, Alexis, Franklin, Centre.

— Státní Banka (dříve První Národní) ve Wilber těží se, jak z minulého úředního finančního výka- zu vidno, velké důvěře obecstva. Říditelem a místopředsdou je vše- obecně známý krajan pan Čeněk Duras a kasírem pan F. F. Gay, který rázem velkou oblibu si získal. Každý, kdo prospěchu svého hledá, učini dobře, když ve všech banko- vních záležitostech na řečený ban- se obrátí.